

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים),

התשס"ט – 2009 – 2007

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19ט ו-19יד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר הפנים, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19ט לחוק, ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א' – פרשנות

1. הגדרות

בתקנות אלה –

אדם עם מוגבלות, "גוף ציבורי", ו"נציבות" – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק;

בעלים ו-"חוכר לדורות" כהגדרתם בסעיף 19ח(ו) לחוק;

"בנין קיים" – מקום ציבורי שבקשה להיתר להקמתו הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כהגדרתה בחוק התכנון והבניה לפני יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) קיים כמשמעותו בפסקה הראשונה של הגדרתו שבסעיף 19 לחוק;

"גוף ציבורי" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק;

"הנציב" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק או מי שמינה. לצורך תקנות אלה, מטעם עובדי הנציבות שהוא בעל מומחיות מתאימה, לפי הענין;

"החייב בבדיקת נגישות" – כל אחד מאלה:

- (1) בעלים של מקום ציבורי קיים ואם יש חוכר לדורות - החוכר לדורות;
- (2) המחזיק והמפעיל של מקום ציבורי קיים או חלק מהמקום הציבורי הקיים, אם המקום מוחזק או מופעל על ידי מי שאינו הבעלים או אינו הבעלים;
- (3) לגבי שטחים משותפים במקום ציבורי קיים, המוחזקים או מנוהלים בידי גורם אחד - הגורם המנהל כאמור;

"החייב בביצוע נגישות" – מי שהוטלה עליו חובת הנגישות לפי סעיף 19ח(ג) לחוק;

"היום הקובע" – כמשמעותו בסעיף 19ט(ג) לחוק;

"חוק התכנון והבניה" - חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965²;

"חניון ציבורי" – חניון בבנין קיים המיועד לשימוש הציבור או שניתן בו שירות ציבורי או במגרש שמצוי בו בנין קיים כאמור;

"מקום ציבורי לאכסון" – כל אחד מבין המנויים בפרטים (7), (18) ו-(21) בתוספת הראשונה לחוק, למעט בית אבות ומרכז תעסוקה, אך לרבות בית סוהר ובית מעצר. מקום ציבורי המשמש מעון או מקלט לילדים, לנשים מוכות, או לגברים אלמים, מרכז לטיפול בדרי רחוב, וכן כל מקום ציבורי אחר שמספק לשוהה בו לינה, בתמורה או שלא בתמורה, כגון פנימיה, ובית אבות – הערה: הועבר לתוספת הראשונה

"מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" ו-"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותם בסימן יא לחוק, לפי הענין;

"מקום ציבורי" ו"שירות ציבורי" – כהגדרתם בסעיף 19ה לחוק;

"מקום ציבורי קיים" – כהגדרתו בפסקה הראשונה להגדרת "מקום ציבורי קיים" שבסעיף 19ז לחוק, לרבות חלק ממנו;

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152; התשס"ו, עמ' 280.
² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

"נגישות", "רשות ציבורית" ו"תקן ישראלי" – כהגדרתם בסעיף 19א לחוק;

רכז נגישות – כמשמעותו בסעיף 10 מב לחוק;

"שטחי חוץ" – שטחים בלתי מקורים במקרקעין שמצוי בהם בניין קיים ומהווים יחד איתו מתחם שלם; כהגדרתם בפרט 8.01 לתקנות התכנון;

"שירות ציבורי זהה" – שירות ציבורי הזזה לשירות ציבורי אחר בתכלית, בתוכן, באופן שהוא ניתן לציבור, בשעות פעילותו והוא ניתן על ידי אותו גורם (כגון עמדות למשיכת מזומנים);

"תקנות התכנון" - התוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970;³

"תקנות נגישות השירות" - תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות) התש"ע-2009;⁴

"תפוסה" – כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה;

פרק ב' – התאמות נגישות למקום ציבורי קיים

2. התאמות נגישות במקום ציבורי

(א) החייב בבדיקת נגישות אחראי -

(1) לבדיקת קיומן של התאמות הנגישות לפי התוספת הראשונה, באותם חלקי בנין קיים ושטחי חוץ שבהם -

(א) הציבור עושה שימוש, כגון חניון ציבורי, כניסה ראשית, מעברים, מעלית, בית שימוש, חלל המתנה, וכיוצא באלה;

(ב) ניתן בפועל שירות ציבורי כגון עמדת שירות, מקום ציבורי להתקהלות, משרדים שמקבלים בהם קהל בין כדרך קבע או באופן אקראי, וחדר ישיבות שנערכות בו ישיבות שמזמנן אליהן הציבור, לרבות לשכות ראש הגוף הציבורי, וסגניו בבנין המשמש גוף ציבורי, ולשכות נבחר ציבור;

} משמש הבנין לגוף ציבורי – לשכות ראש הגוף הציבורי, סגניו, ונבחר ציבור, ככל שקיימים.

{

(2) לבדיקת הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות בבנין קיים לפי הענין -

(א) לפי תקנות נגישות השירות;

(ב) ניתן בו שירות ציבורי המיועד בעיקרו לבני אדם עם מוגבלות, בין היתר, בשל צרכיהם המיוחדים; הבדיקה, לענין זה תבוצע בידי מורשה לנגישות השירות בעל מומחיות במוגבלויות כאמור; בדיקה כאמור תבוצע לפי אפיון ייעודי בהתאם לצרכים הייחודיים של אדם עם מוגבלות ובני אדם אחרים האמורים לעשות שימוש בבנין כאמור; הערה: הועבר לתקנה חדשה 2א

(32) שהבדיקה לפי פסקה (1) תבוצע לפי טופס בדיקת נגישות בתוספת השנייה (להלן- טופס הבדיקה).

(3) להעביר לחייב בביצוע נגישות את תוצאות הבדיקה לפי פסקאות משנה (1) ו-(2) לרבות טופס הבדיקה שנערך לפי פסקת משנה (3).

(ב) לא קיימת בבנין קיים או בשטחי החוץ שלו - התאמת נגישות לפי התוספת הראשונה, יבצע החייב בביצוע נגישות התאמות נגישות לפי הוראות טור ב בתוספת השלישית, אלא אם הוא פטור לפי פרק ד.

³ק"ת התש"ל, עמ' 1847.
⁴ק"ת התשס"ז, עמ' ____

(ג) החייב בביצוע נגישות יבצע את התאמות הנגישות שנמצאו חסרות בבדיקה לפי תקנת משנה (א)(2);
(גד) בכפוף להוראות אחרות בתקנות אלה, רשאי החייב בביצוע נגישות לבצע התאמות נגישות בקשר לשירות ציבורי אחד בלבד מתוך כמה שירותים ציבוריים זהים שבבנין קיים, אם מרחק התנועה האופקי בין שירות ציבורי נגיש לשירות ציבורי זה שאינו נגיש אינו עולה על 50 מטרים.
(הערה: יידון לאחר אישור תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התש"ע-2009)

2.א. התאמות נוספות בבנין המיועד לאנשים עם מוגבלות. הערה: תקנה משנה 2(א)(2)(ב) הועברה לכאן עם תיקונים

בבנין קיים שניתן בו שירות ציבורי המיועד **בעיקרו כולו או חלקו לבני אדם לאנשים** עם מוגבלות, בין היתר, בשל צרכיהם המיוחדים יתקיימו הוראות אלה: החייב בבדיקת נגישות אחראי לבדיקת הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות; הבדיקה, לענין זה תבוצע בידי מורשה לנגישות השירות בעל מומחיות במוגבלויות כאמור; בדיקה כאמור תבוצע לפי אפיון ייעודי בהתאם לצרכים הייחודיים של אדם עם מוגבלות ובני אדם אחרים האמורים לעשות שימוש בבנין כאמור;

(1) החייב בבדיקת נגישות אחראי לבדיקת הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות **אעל** אל המפורטות בתקנות אלה;

(2) הבדיקה: - לענין זה תבוצע: בידי מורשה לנגישות השירות בעל מומחיות במוגבלויות כאמור;

(א) **בידי מורשה לנגישות השירות בעל ידע וניסיון במוגבלויות כאמור;**

(ב) **לפי אפיון ייעודי בהתאם לצרכים הייחודיים של אדם עם מוגבלות ובני אדם אחרים האמורים לעשות שימוש בבנין כאמור;**

3. חובת הודעה לרשות מקומית ולבעל מקרקעין גובלים

(א) כל אחד מן המפורטים להלן יפנה לרשות המקומית הנוגעת לענין בבקשה כי תקצה עבורו מקומות חניה נגישים לבני אדם עם מוגבלות:

(1) חייב בביצוע נגישות הפטור לפי פרק ד מהקצאת מקומות חניה נגישים **עקב סיבות הנדסיות;**

(2) מחזיק בנין קיים שתפוסתו 500 איש לפחות ומחזיק בנין קיים חיוני שאין ברשותו **ברשותם מקום חניה לבנין או חניון ציבורי שמשרת את הבנין.**

3א. התגברות על הפרש גובה

(א)(ב) מחזיק בנין קיים שתפוסתו 500 איש לפחות ומחזיק בנין קיים חיוני יפנה לרשות המקומית או לבעל מקרקעין גובלים במקום ציבורי כאמור, לפי הענין, בבקשה כי תבוצע התאמת נגישות לשם התגברות על הפרש גובה בתחום המדרכה הציבורית או המקרקעין הגובלים, הנמכת מדרכה סמוכה, התקנת סימן אזהרה והכוונה לפי התוספת הראשונה או הסרת מפגעים, לפי הענין, הכל ליצירת נגישות למקום ציבורי כאמור.

קיים הפרש גובה בקו המגע בין השטח שבאחריות החייב בביצוע נגישות לשטח שבאחריות הרשות המקומית (להלן – הפרש הגובה), והפרש הגובה מצוי בפתח או בדרך המקשרת בין שני השטחים האמורים יחולו הוראות אלה:

(1) החייב בביצוע נגישות יבצע את התאמת נגישות להתגברות על הפרש הגובה בתחום השטח לו הוא אחראי.

(2) על אף האמור בפסקה (1), קיים הפרש גובה העולה הפרש הגובה על 6 ס"מ, ואישר מורשה

נגישות מבנים, תשתיות וסביבה שלא ניתן עקב סיבות הנדסיות או לא יהיה זה סביר בנסיבות הענין להתגבר על הפרש הגובה בתחום השטח שבאחריות החייב בביצוע נגישות, יחולו הוראות אלה: בקו המגע בין השטח שבאחריות החייב בביצוע נגישות לשטח שבאחריות הרשות המקומית (להלן – הפרש הגובה):

א. החייב בביצוע נגישות יעביר למהנדס הרשות הצעה לביצוע התאמת נגישות להתגברות על הפרש הגובה כאמור בפסקה (1) שתבוצע בתחום השטח שבאחריות הרשות המקומית.

ב. מהנדס הרשות לאחר התייעצות עם מורשה נגישות מבנים, תשתיות וסביבה יאשר את התאמת הנגישות לרבות בכפוף לשינויים שיוורה; החייב בביצוע נגישות יבצע על חשבונו את התאמת הנגישות לפי הנחיות מהנדס הרשות המקומית ובפיקוחו.

ג. החליט מהנדס הרשות כי אין פתרון סביר בתחום השטח שבאחריות הרשות המקומית יהיה החייב בביצוע נגישות פטור מביצוע התאמת נגישות להתגברות על הפרש הגובה האמור.

לענין זה, "מהנדס הרשות" – מהנדס הרשות המקומית, ובהעדר מהנדס ברשות המקומית – מי שמינה לענין זה ראש הרשות המקומית.

בחר מהנדס הרשות המקומית לבצע באמצעות הרשות המקומית ועל חשבונה את התאמת הנגישות, יודיע על כך בכתב לחייב. הודיע המהנדס כאמור, פטור החייב בביצוע נגישות מביצוע התאמת הנגישות האמורה.

(ג) פניה לרשות מקומית ולבעל מקרקעין גובלים תעשה בדואר רשום.
(דג) בתקנה זו,

"בנין קיים חיוני" – כל אחד מאלה: מרכול ששטחו העיקרי מעל 250 מטרים רבועים, בנק, מרפאה, סניף וסוכנות דואר, בית דואר לרבות מיתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר;
"רשות מקומית" – לרבות מי שמחזיק מקרקעין בתחום גאוגרפי מסויים המשמשים את הציבור במקום ציבורי שאין בו רשות מקומית.

4. התאמת נגישות אחרת

(א) הנציב רשאי מטעמים של הבטחת נגישות לבני אדם עם מוגבלות להורות כי התאמת נגישות מסוימת (להלן – התאמה חלופית) תהיה תחליף להתאמת נגישות שנקבעה בתקנות אלה (להלן – התאמה נדרשת), במקומות ציבוריים מסויים ובתנאים שהורה, ובלבד שההתאמה החלופית, שוות ערך, לדעתו, במידת הנגישות שמבטיחה התאמת הנגישות הנדרשת;

(ב) הורה הנציב כאמור בתקנות משנה (א), ידאג שיתקיימו שני אלה:

(1) הודעה בדבר ההתאמה החלופית פורסמה במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות;

(2) פרטי ההתאמה החלופית ימצאו במשרדי הנציבות, לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור.

(ג) בוצע האמור בתקנות משנה (ב), רשאי החייב בביצוע נגישות לבצע התאמה חלופית במקום ההתאמה הנדרשת.

5. מפרט טכני

(א) בהעדר הוראות טכניות מתאימות לביצוע התאמת נגישות שהחובה לבצעה נקבעה בחיקוק בתקנות, ועקב כך עלולה להימנע נגישות לאדם עם מוגבלות, רשאי הנציב להורות לתת הוראות טכניות לביצוע התאמת נגישות כאמור, לשם הבטחת נגישות לאנשים עם מוגבלות

ובלבד -

(1) שלא יהיה בכך להוסיף תוספת עלות משמעותית לעלות ביצוע התאמת נגישות מסוג

דומה;

(2) שכתוצאה מהוראות טכניות כאמור הדרישות לביצוע התאמת הנגישות האמורה לא

יהיו מחמירות יותר מהנדרש בענין זה בבנין חדש לפי תקנות התכנון.

הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של

(ב)

הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור; תחילתן של

ההוראות תהיה 120 ימים מיום פרסומן והנציב יקבע את תחולתן לפי שיקול דעתו.

חייב בביצוע נגישות יפעל לפי הוראות טכניות שפורסמו כאמור בתקנת משנה (ב). התאמת

(ג)

נגישות שהוראות טכניות הנוגעות לה פורסמו כאמור בתקנת משנה (ב), תתאים, תותקן או

תתוחזק, לפי הענין, לפיהן.